

Григорій Михайлович КУРАС

16 березня 2008 р. на 51 році життя у далекому Нью-Йорку відійшов у вічність талановитий (тепер уже можна сказати про це прямо) український історик, наш земляк Григорій Михайлович Курас.

Він народився 22 грудня 1957 р. у Харкові в родині лікаря і вчительки, проте все його життя було пов'язане із Щорсом та Черніговом: у першому він зростав, вчився, вчителював, в обласному центрі одержав вищу освіту, закінчивши з відзнакою історичний факультет Чернігівського педінституту імені Т.Г.Шевченка, наполегливо працював у фондах чернігівських музеїв, архіві, обласній бібліотеці ім. В.Короленка. Співробітники цих установ добре пам'ятають скромного, добре вихованого і допитливого юнака, який ніколи не приховував своєї глибокої зацікавленості, певною мірою одержимості історією.

У 1992 р. Г.Курас успішно захистив дисертацію на тему “Чернігівська архівна комісія та її внесок у вивчення історії України”, здобувши науковий ступінь кандидата історичних наук. Тема визначила коло його наукових зацікавлень на все його, на жаль, таке коротке, життя: це – дослідження, присвячені аналізу біографій та наукового спадку призабутих діячів кінця ХІХ – першої половини ХХ століть, тісно пов'язаних з нашим краєм. Особливо переконливо Г.Курас заявив про себе як про непересічного краєзнавця, коли у співаторстві із своїм науковим керівником професором В.Сарбеем опублікував першу наукову біографію М.Могілянського. Загальний інтерес викликав і його нарис про долю Ладі та Дмитра – дітей М.Могілянського.

З 1998 р. Г.Курас разом з родиною мешкав у Нью-Йорку, США. З цього часу він систематично провадив пошуки архівних матеріалів про істориків – вихідців з Чернігівщини: Д.Дорошенка, В.Дубровського, О.Оглоблина, В.Шугаєвського, збирав матеріали про інших визначних діячів української діаспори – Є.Архипенка, І.Борщака, Н.Полонську-Василенко, В.Міяковського, А.Марголіна, І.Токаржевського-Карашевича. З науковою метою він ретельно опрацьовував архіви Української Вільної Академії Наук (УВАН) у США, Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ), українські джерела Бахметевського архіву Колумбійського університету, матеріали Української бібліотеки й архіву в Стемфордї (Коннектікут), Слов'янського відділу Нью-Йоркської Публічної Бібліотеки, бібліотеки в Бавнд-Бруку (Нью-Джерсі). Результати пошуків утілилися у низці публікацій, що побачили світ в Україні та США. У 2005 р. дослідника обрали членом-кореспондентом УВАН у США. Він також був представником журналу “Сіверянський літопис” у Нью-Йорку.

Невблаганна хвороба підстерегла історика тоді, коли він знайшов свою власну нішу в улюбленій науці, визначився з колом дослідницьких завдань, зібрав значний особистий архів виписок і ксерокопій, зробив собі ім'я в колах слов'янської діаспори в США. Статті, вміщені у бібліографічному покажчику, виданому в серії “Історики та краєзнавці Чернігівщини”, дають переконливе уявлення про далеко не вичерпаний потенціал вченого.

Небіжчик був мужньою людиною. Долаючи нестерпний біль, він у грудні 2007 р. підготував до друку одну з останніх своїх праць, присвячену світлій пам'яті В.Модзалевського.

Доля виявилася надто жорстокою до цієї доброї, широї, чистої серцем і помислами людини, не дала їй здійснити своїх планів і намірів.

Муза Клію втратила свого вірного лицаря, а ми, хто добре знав і любив Григорія Михайловича, – талановитого колегу, надійного і незрадливого друга, однодумця, вірного сина України і своєї малої батьківщини.

*Група товаришів.
Редколегія журналу “Сіверянський літопис”*